

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice števil. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopis se ne
vrača.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četr leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sечно 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 6 gl.,
za četr leta 3 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 177.

V Ljubljani v torek, 30. septembra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
do konca decembra " 1-50
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85
do konca decembra " 2-50

Dolenjska železnica in hranilnica kranjska.

Deželni zbor, kateri sedaj zboruje v ljubljanski redutni dvorani, prejel je pač malo tako važnih predlogov, nego je nasvèt deželnega odbora, voliti za prvo pripravo k gradenju dolenjske železnice donesek 5000 goldinarjev. Sigurno ne zaradi visokosti svote, katera se zahteva od visoke zbornice: v vsaki seji skoro se dovoljujejo veliko večji doneski deželnemu gospodarstvu, pač pa zaradi tega, ker se bode s tem storil prvi praktični korak, da se spolni srčna želja Dolenjcem, da se jim zgradi toliko potrebna železnica. Od leta 1864, koliko motiviranih prošenj, koliko deputacij, sklepov in resolucij, — a vse ni nič koristilo! Na svojo žalost uverili smo se, da država ne namerava nadaljevati arlberske železnice skozi Ljubljano in Dolenjsko doli k ogersko-hrvatskim progam in dalje do obal Egejskega morja,

do pristanišča Solunskega, katero bode — trdno smo prepričani — gledé trgovskega pomena še enkrat v nedaljni bodočnosti nadkrililo starodavni Carigrad. Izginilo nam je upanje, da se bode zgolj na državni trošek zidala dolenjska železnica, kot posamezen del velike svetovne proge — tem hlasneje smo se poprijeli nade, da bode vender le mogoče, s tvorno podporo vseh merodajnih faktorjev, s izdatno državno subvencijo ter z doneski dežele, ljubljanskega mesta itd. napraviti lokalno železnico z normalnim tirom, katera sicer ne bi bila tolikega pomena nego svetovna železnica, a vender bi zadostovala vsem potrebam dolenjske produkcije.

Pri tej svoji kombinaciji računali smo, — in z nami vred gotovo vsak rodoljub, kateri se je količkaj bavil s to imenitno zadevo — v prvi vrsti na podporo prvega kreditnega zavoda v deželi kranjski, na kranjsko hranilnico. Kakor vsi drugi, znali smo i mi, da ima to društvo na razpolaganje rezervni zaklad, broječ z vsemi svojimi apertinencijami okolo 2 milijonov. Po svojih pravilih je društvu dolžnost, voliti večji del svojih čistih dohodkov „dobrodelnim, občekoristnim krajnim in deželnim namenom.“ Navadno hranilnica tudi nikakor ni umazana v takih slučajih. Ko je na pr. šlo za to, da se ljubljanski srednji šoli, veliki realki, zida primerno šolsko poslopje, posegla je globoko v svoj žep ter potrosila pol milijona v to monumentalno zgradbo. Tem bolj smo se nadejali, da bode imovito društvo svojo radodarnost, svojo unetost za domovinske koristi obelodanilo s tem, da se izdatno udeleži naporov, kojim je namen, po železnični črti zvezati belo Ljubljano z obrežji Krke in Kolpe. Saj bi naposled kranjska hranilnica sama imela evidenten dobiček od novega občila! V tem hipu, kakor se po zelenih dolenjskih dolinah razlega žvižganje prve železnične lokomotive, poskoči tudi zemljišna renta, in hranilnični kapital, naložen na Dolenjskem, zadobil bi hipoma veliko večjo varnost, nego jo ima sedaj v znanem žalostnem položaji dolenj-

skega posestnika. Ni ga vitalnejšega vprašanja za deželo kranjsko — in trdno smo se za našli, da bode kranjska hranilnica bolj nego kateri drugi faktor podpiral to uprav domovinsko podjetje.

Jako neprijetno nas je tedaj dirnila nepričakovana vest, da je kranjska hranilnica pozvala svojega predsednika nazaj iz enquete, ki se ima baviti z vprašanjem dolenjske železnice. Po mestu se je razširila govorica, in odmev je našla v uredniških sobanah dunajskih liberalnih listov, od katerih je znano, da so v ozki dotiki z generalnim štabom nemške opozicije v Ljubljani, — da je to odgovor na Svetčev predlog v kranjskem deželnem zboru. Če je temu tako, — in nikakršnega povoda nimamo, da bi dvojili nad istinitostjo te interpretacije, — potem se pačne moremo prečuditi bolešni občutljivosti hranilničnega vodstva. Kajti, kaj se je sklenilo v kranjski deželni zbornici? Stvarnega razgovora o predlogu dolenjskega poslanca do sedaj niti bilo ni. Da-si vsi poslanci narodne večine spoštujejo rodoljubne nagibe predlagatelja, vender še nikomur ni znano, če bode nasvet njegov tudi obveljal v zbornici. Toda odbiti predlog njegov takoj *a limine*, prestopiti preko njega na dnevni red, ne da bi se nasvet kakemu odseku izročil v pretresovanje, bila bi skrajna nevljudnost nasproti velecenjenemu tovarišu, bila bi ob enem neprizanesljiva nebriznost deželnemu interesu nasproti. Ali ima kranjska hranilnica, to staro in v marsikaterem oziru velezaslužno društvo, v istini tako slabo vest, da deželnemu zboru niti ne dopušča pečati se z njenimi pravili? In deželni zastop, poklicani varuh domovinskih koristij, zares ne bi smel drugače baviti se z zadevami kranjske hranilnice, nego da ji ponižno izreka svojo najudanejšo zahvalo? Tudi parlamentno življenje ima svoje utemeljene običaje, in ozi-raje se na oblike njegove morali so tudi oni poslanci, koji se ne ujemajo v vsakem oziru s Svetčevim predlogom o deželnem nadzorstvu, brez pomisleka glasovati za to, da se

Listek.

Trije bratje.

Spisal M. Tonejec-Samostal.

(Dalje.)

Še je preteklo nekoliko dni, sneg je obelil celo, toda dolgo ni trajalo, zadela je grozna nesreča uboge otroke. Bili so brez starišev, Podklančnika so pokopali na sv. Andreja dan.

Kje so dobri ljudje, kedo bode ubogim sirotam pomagal? Matija je bil uže pri tujih ljudeh, učil se je črevljarskega, toda Tomaž in najmlajši sin nista bila oskrbljena.

Oče Govedar bil je dober gospodar in izvrsten sosed.

„Zdaj je treba pomagati“, pravi svoji ženi, „za zapuščene otroke se mora kaj storiti. Midva imava sama družino, vender toliko časa, da se kaj dobi, morava vzeti pod streho tudi zapuščene sirote.“

„Kakor bova lastnim jesti dala, kakor bova svoje opravila, tako bova tudi sosedove sirote. Za starejega se bode morebiti dobilo

kmalu kako delo; z onim bode pa uže kako. Zdaj je zima, zdaj je težko, na spomlad pa zna bolje biti.“

Res ostala sta oba zapuščenca pri Govedarji.

Nekega dné pride tuja ženska iz sosedine župnije, kjer je imel premožen gospod posestvo na Grobičih. Jela je kmetico nagovarjati, naj gré k gospodu in naj mu pové, kaka nesreča je zadela uboge otroke, morebiti bodo vzeli katerega, ker nimajo nobenega svojih. Čeravno mati ni imela posebnega zupanja na bogatega gospoda, ker je večkrat slišala, da je trd in da je posebno na denar hud volk, je vender zvečer povedala možu, kar ji je svetovala tuja ženska, ki je kupovala suhe orehe po kmetih.

„Ne verujem, da bi bilo kaj“, pravi mož, „vender povpraša in poprosi se lahko, ker potreba je, da pridejo otroci v dobre roke, da bode kaj poštenega iz njih. Če poprosimo, saj to ni nespodobno, saj storimo to za druge, za take, ki si sami pomagati ne morejo. Napravi se torej v nedeljo in pojdi doli na povej vse natanko, kaj in kako. Boš uže videla, ali imajo ljudje kaj srca ali nič. Če hočejo po-

magati, tu imajo priložnost. Vender, kolikor sem slišal o njih, ne vem —“

„Ne grem rada, tako težko prosim, še nikoli nisem; ko bi kedo drugi šel. Nikar naj ne hodim jaz. Kaj ko bi ti sam stopil doli. Zdi se mi, da še govoriti ne bom mogla, kakor bi se spodobilo, in bojim se, da bi ne storila kaj napačnega. Pojdi rajši ti.“

„Nočem te siliti, ali tudi meni je grenka ta hoja, povem ti, da težko prosim.“

„Ali pomisli, da ne prosiš zá-se, saj prosiš za druge, in to je ložje kot zá-se.“

„Ravno tako bi jaz tebi lahko rekel.“

„Kakor misliš, pa naredi, jaz naj nikar ne hodim.“

„Zdaj se lahko več doseže, kakor pozneje, ako se bode s prošnjo kedaj kaj doseglo, je zdaj več upanja, kot čez kaj časa.“

„Res je to, zdaj imajo ljudje še bolj v spominu ubogo družino, vsak dobro vé, da so otroci po polnem zapuščeni, torej se mora precej storiti, kolikor se more. Kako bi bilo lepo, ako bi saj jeden bil preskrbljen, če drugega pri nas obdržimo toliko časa, da si bode mogel sam pomagati, ga bova uže izredila.“

„Torej misliš, da bi jaz šel?“

z nasvetom njegovim ravna po opravljenem redu.

Stvar še ni godna, da bi izražali svojo konečno razsodbo. Jedno pak smemo izjaviti že danes: odkrito obžalovanje nad neosnovanim korakom hranilničnega vodstva. Dolenjski železnici pač ne bode mnogo škodoval! Zgradba te proge, brez katere je Dolenjska neizogibno prepuščena gospodarskemu polomu in obupnemu siromaštvu, mora se urediti tudi v tem neverjetnem slučaju, ako hranilnica, zanemarije one dolžnosti, katere izvirajo iz njene častne povestnice ter iz jasnih določeb hranilničnega regulativa in hranilničnih pravil, po otročje kljubuje izvršitvi pomembnega projekta. Škodoval bode tedaj prenapljeni korak le hranilničnim interesom. Kajti če hranilnično vodstvo vztraja na omejenem stališču neprodne negacije, potem je *ad oculos* dokazalo tudi prijateljem tega zavoda, da je v istini dokaj gnjilega v njegovem okrožju. Nobenega dvoma potem, da je deželna korist nehala biti merodajna za kranjsko hranilnico ter da na njo vplivajo le strankarski oziri. In kedo bode v tem — naravnost rečemo, za nas po vsem neverjetnem — slučajih mogel zameriti vnetim rodoljubom, ako na ves glas zahtevajo preustroj društva, katero si je samo omajalo solidno podlago svojega obstanka?

Oziraje se na to, smo sedaj trdnega prepričanja, da je izstop hranilničnega predsednika iz železnične enquete le gola demonstracija brez praktičnih posledic. Kadar se bode vprašanje, ki je usodno za velik del naše domovine, imelo dejanjsko reševati, tedaj bode — vsaj nadajamo se — tudi društvo kranjske hranilnice se spominalo tega, kar mu velevala statutarna dolžnost njegova in vzvišena ideja, katera je vodila njegove ustanovnike!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Českemu deželnemu zboru predložil je včeraj deželni odbor načrt novega volilnega zakona. Deželni red ostane nespremenjen. Vsaka kurija obdrži dosedanje število poslancev. Veliko posestvo deli se na pet volilnih okrajev. Volitev vršila se bode v Pragi. V mestne volilne okraje je 82 mest na novo sprejetih. V kmetskih volilnih občinah se je mnogo spremenilo v zmislu ravnopravnosti obeh narodnostij. Vender je — kakor pravi izvestje — nemška narodnost na boljsem, ker v českih pokrajinah spada na 18334 prebivalcev z 87242 gld. davka jeden poslanec, a v nemških pokrajinah uže na 17139 prebivalcev z 86438 gld. davka jeden poslanec. Volili bodo v prihodnje tudi petakarji.

„Pojdi, prosim te, pojdi, dobro delo storiš, če greš.“

„V nedeljo me spomni, ker iti moram uže dopoldne, če grem. Pri gospodi je uže taka navada, da se dopoldne pride. To bi mi pa ne bilo ljubo, ko bi me mož zavoljo tega imel kaj zavrnuti, da nisem prišel ob pravem času. Gospoda ima pač svoje muhe.“

„Ne bom pozabila, pa saj se boš sam spomnil, bomo le videli, kaj bode, kaj porekó.“

V nedeljo po prvi maši, po kosilu se napravi Govedar prav praznično na pot. Že v saboto večer se je obril, kar je sicer storil v nedeljo jutro, tudi lase mu je hlapec nekoliko postrigel. Oblekel je jerhaste hlače in pokrill „kasto“ s precej velikimi kraji, nove telečeje škornje so mu ravno prav prišle, ki mu jih je v tednu črevljar naredil, tako se je napravil, da se je ženi prav brhek zdel. „Ali sem dober?“ je dejal, predno je šel. „Dober, prav dober,“ je rekla žena.

„Šmentraj, kako je še očiten!“ pravi Govedarica, ko je pogledala za njim, ki je šel doli čez vrt na cesto. „Še zdaj je gorši, kot marsikateri fant, če se hoče postaviti.“

Nikomur ni povedal mož, kam gre in tudi

V gorenje-avstrijskem deželnem zboru začela se je danes verifikacijska debata, ki utegne biti zelo zanimiva. Konservativci nameravali so s prva anulirati volitev dveh liberalnih poslancev, no vsled priporoke deželnega glavarja opustili so to nakano. Liberalna stranka uložila je protest proti nekaterim volitvam konservativnih poslancev. Ker deželni odbor sestoji do sedaj še iz pristašev liberalne stranke, priporočal bode se vé da, naj se dotične volitve ovržejo. Volitev novega deželnega odbora vršila se bode precej po verifikacijski debati.

IZ Zagreba prihaja karakteristična vèst, da se je proti Starčevićjancu župniku Schirmerju začela zaradi njegovega volilnega govora preiskava zaradi veleizdaje. Zaslišano je uže čez 80 prič. Tudi proti Starčevićjanskemu poslancu Radoševiću, ki je ob jednem častnik v rezervi, začela je vojna sodnija preiskavo zaradi veleizdaje.

Tuje dežele.

Afera o tujih poštah v Turčiji je torej definitivno rešena: Turčija ustavila je zopet svojo poštno zvezo med Carigradom in Varno.

Druga zbornica nizozemska vzprejela je dne 26. t. m. z 68 proti 14 glasovi revizijo članka 198 državne ustave po vladnem predlogu. Minister Heemskerk je izjavil v teku debate, da je vsakako potrebno, da se prepoved premene v nasledstvu za časa vladanja tudi v prihodnje ohrani, kar bi bilo posebno koristno v slučajih presije od strani kake tuje vlasti. Član 198 nizozemske ustave glasil se je takó-le: „Za časa vladanja ne more se premeniti niti ustava, niti nasledstvo.“

Nekateri francoski listi so trdili, da bode Rusija diplomatično intervencijo v francosko-kitajskem razporu, kedar se ponudi prilika, premenila v vojno. „Journal de St. Pétersbourg“ izjavlja sedaj, da se v ruskih vladnih krogih na vojno intervencijo tem manje pomišlja, ker do sedaj Rusija niti diplomatično ni intervenirala. Isto tako opovrgava se vèst o francosko-ruskej nameri gledé delitve kitajskega cesarstva med Rusijo in Francosko.

V Macedoniji postaja nasprotje med Bolgari in Grki vedno ostreje. Grški kajmakami izsesavajo na vsak mogoči način tamošnje bolgarsko prebivalstvo. Ker sporazumljenje med bolgarskim in grškim življenjem v Macedoniji uže od nekedaj ni bilo posebno dobro, protolmačiti si je lahko, da postopanje grških kajmakamov vedno bolj neti plamen narodnega sovraštva.

žena ni smela praviti, kam je šel. Ni dolgo trpelo popoldan, da je bil zopet doma. Precej dobre volje je bil, ko je prišel, iz česar je žena sklepala, da je dobro opravil na Grobičih.

„Kaj ne, da ni bila pot zastoj?“ je dejala, ko ga je spremila v sobo. „Če smem po obrazu soditi, te niso ravno slabo sprejeli. Gospod ima vender dobro srce, in pomaga, ako je revščina velika in je podpore potreba. Je pač tudi človek, in ker ima vsega dosti, kaj bi ne pomagal. Povej, kako je bilo, govori.“

„Misliš, ker nisem ravno slabe volje, da so bili dobri z mano, kaj ne?“

„Se vé da!“

„Res je, da nisem zastoj hodil, in prav po naključju se je tako naredilo. Toda, ko bi bil pred vedel, kako bode, ne bil bi šel na Grobiče, in ko bi me še taka sila gnala, ne vem, ali bi šel še kedaj doli, kake reči prosit ali ne. Saj veš, kako nerad sem šel, že kar zdelo se mi je, da bode kaj takega. Bil sem torej pripravljen na vse, tudi na neprijetno.“

„Ali si dobil gospoda samega?“

„Dobil, pa le potrpi, vse ti povem, kako je bilo.“

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

IZ Krškega, 28. septembra. (Izv. dop.) [Kmetijska razstava.] Ravno sedaj se je slovesno otvorila druga dolenjska pokrajinska kmetijska razstava. Strokovnjaki so se pohvalno izrazili o prvi v Rudolfovem, kar iznenadjeni so pa nad napredkom, katerega kaže danes otvorjena razstava. V šolskem poslopju se je v kratkem času razstavilo obilo dolenjskih produktov. Zastopana je skoro vsa Dolenjska: Radeče, Mokronog, Novo Mesto, Metlika, Črnomelj, Kostanjenica, Krško itd.

Ob 9. uri bila je pred otvorenjem slovesna maša. Potem se je v lepem paviljonu s primernimi nagovori razjasnjevala obilo zbranemu ljudstvu namera razstave. Najprvo je govoril predsednik naše kmetijske podružnice, častni korar in dekan gosp. Poljak, razlagajoč pomen razstave in priporočujoč celo podvzetje zbranemu občinstvu. Naposled je zaklical slava presvitemu cesarju, kojega očetoovski skrbnosti se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da se je naše kmetijstvo tako zadovoljilno povzdignilo, kakor nam kažejo v razstavnih sobanah nakupičeni produkti.

V imeni mesta je izrazil svoje zadovoljstvo župan in poslanec gospod Pfeifer, v imeni dežele je pozdravil zbrano množico deželni odbornik gosp. dr. Vošnjak, in od strani kmetijske družbe se je oglasil s krepko besedo tajnik gosp. Pirc. Potem je šla gospoda in kmetsko ljudstvo gledat razstavo v šolskem poslopju.

Živega zanimanja za izredno marljivo urejeno in bogato razstavo nahajamo po vsem mestu v prav obili meri. Vse mesto je praznično opravljeno, zastave plapolajo raz hiš, in uniformovana meščanska straža se je korporativno udeležila otvorenja, isto tako ognjegasci. Tujci prihajajo od vseh strani in prostori, ki so ostali med težko in bogato obloženimi mizami razstave, preozki so za vzprejem premnogih obiskovalcev. Na šolskem dvoru razstavljeni kmetijski stroji, šolski vrt, zbirke učil meščanske šole imajo tudi polno obiskovalcev.

Uže sedaj opomnimo, da je med izložniki primerno zastopan kmetski stan in omenjen bodi preblagi čin gospoda graščaka Lenka z Rake, kateri je iz lastnega nagiba odločil 3 premije po 10 gld. za kmetske razstavljavce.

Vreme je zelo ugodno, in tombola, za katero se v trenutku še vrše zadnje priprave, utegne prav zadovoljlina biti.

Vse nas miče ven na lepi, z velikim paviljonom okrašeni prostor pred šolo, kjer se prične skoro igra, tako da moramo obširno poročilo odložiti na jutri.

IZ Postojine, 22. septembra. (Izv. dop.) Kakor smo po časnikih zvedeli, imenoval je deželni šolski svet gosp. Dimnika stalnim učiteljem za Postojino. S tem imenovanjem ustregla je dotična oblastnija skoro vsem prebivalcem v Postojini in v okraju, razen peščici fakijskih oponentev, katere pa lahko sešteješ na prstih jedne roke.

Navzlic temu, da je teh ljudij jako malo, imajo pa vender večino v občinskem zastopu in v krajnem šolskem svetu. Ni se torej čuditi, da so ti možje, ko so čuli o omenjenem imenovanju, jeli z vso silo proti vladi zabavljati, posebno ker gosp. D. ne trobi v njihov rog in se ne dá za strankarske namene zlorabiti. Da bi svoji jezi duška dali, skovali so nek protest, in njihovi „agentje“ nabirajo podpise zanj po hišah; pri tem poslu pa ne gledajo, je li tisti, kdor podpiše, oče, kateri daje otroke v šolo, ali ne — marsikateremu tudi brati ne dajo — tako da ne ume, zakaj podpiše.

Pri obstoječih razmerah pač omenjena gospoda le onemu imponuje, kateri tukajšnjih razmer ne pozna in ne vé, da v eni in isti korporaciji sedé možiceljni ene in iste baže, namreč — fakijski oponentje.

Na uho moramo pa vender našemu županstvu svetovati, da ne bi ljudskega mnenja po nepotrebnem razdražilo. Pomisli naj, da je

to županstvo iz med blizu 700 volilcev le okoli 30 volilo in da je prišlo ob zaupanju s tem, da je z junaškim činom prodajalo Jamo, s čemer bi marsikatera rodbina bila brez kruha postala.

Tako postopanje naših nasprotnikov nas uči, da vsako malenkostno stvar v politiko umešavajo, da s tem le sčujejo, ob enem pa, da hočejo še v zadnjih urah svojega vladanja pokazati, da se gibljejo. Toda volitve v občinski zastop so pred durmi in pokazalo se bode, da ljudstvo hoče mir in da se kaj zanj stori, ne pa da se občinski interesi teptajo samo, da se dela fakično opozicijo.

Iz Trsta, 28. septembra. (Izv. dop.) Znano je, kako je odgovoril naš župan na Nabergojevo interpelacijo. To županovo ravnanje pa odločno obsojajo zmerni laški in nemški listi, kajti tu ni bilo govora o narodnostnem vprašanju, marveč Nabergojeva interpelacija bila je po polnem praktična in obče koristna nje namera.

C. kr. namestništvo razpisalo je dopolnilne volitve za mestni zbor na 11. in 12. oktobra, in sicer za drugi mestni razred jednega poslanca, za prvi in peti okraj v okolici pa za dva poslance. Pričakovali smo uže te volitve, ali vendar so slehernega iznenadile, ker so ravno ob času, ko imajo okoličani trgatve in največ dela. Od italijanske stranke še do danes ni protikandidatov, morda jih za ta mali čas tudi ne bodo postavili v okolici, kar tudi politično društvo še ni vkrenilo, vendar pa se želja političnega društva razširjava po okolici in priporoča spoštovane može za poslance. V Skednji, kjer je umrl pred meseci prejšnji svetovalec Pagan, nadomestil naj bi ga gosp. Abram, deželne vlade svetovalec, mož, kateri uživa spoštovanje in je Slovenec. V petem okraju za Opčino, Trebče in Bazovico pa se misli kandidirati gosp. inženerja Živica, kateri je tudi splošno poznan, da je Slovenec in ima v Trstu tudi svojo mehanično delavnico in ima važno stališče. V mestnem drugem razredu se pa skoro ni nadejati drugega izida, ko da prodere „Progressova“ stranka in bode izvoljen gotovo kak žid, ali pa pristaš italijanske stranke. Po okolici še ni nobena agitacija do danes vpeljana, le v Skednji delalo se je uže precej po smrti Pagana za necega finančnega uradnika Petra Peršiča, rodom Hrvata, in jako priljubljenega narodnjaka. „Progressovci“ tam vselej postavijo svojega kandidata, za katerega potrošijo vselej tudi tisočake in je zadnjič vendar moral podleči Paganu, akoravno se ni štedilo.

Razne vesti.

(Odkritosrčnost v družbi.) Nemšk pisatelj piše v svoji najnovejši knjigi: „V moji zbirki družbinskih posebnosti hranim tudi lepo število odkritosrčnih izjav, katere sem nabral po salonih.“ Lepa taka zbirka. Tu dve poskušnji. Najprej poročilo ločene žene o nesrečnem zakonu. „Vidite, — končuje se izpoved žene — isti dan, ko sem opazila, da me je mož vzel v zakon samo zaradi denarja, ne pa zaradi mene same, je bil moj načrt gotov.“ — „Namreč?“ — „Prisilila sem ga vsaj, da se je zaradi mene same moral pustiti ločiti.“ — Drug vzgled iz istega poglavja. Izpoved ta je mlade dame, katera je po slednji pariški finančni katastrofi tožila svoji prijateljici. Vzela je v zakon pustega, a neizmerno bogatega moža; mož pa je izgubil pri oni katastrofi vos denar in zdaj mora „veneti“ na njegovi strani. „Gledi, — dejala je pripovedovalka — iz tega se lahko učimo, da se ne sme mož zaradi denarja vzeti v zakon.“ In melanholično je dodala še: „Da! Nič ne more biti hujšega, nego je denarni zakon, če naposled ostane samo zakon.“

(Cvetice iz starih kraljevskih grobov.) Znani raziskovalec in potovalec po Afriki dr. Schweinfurth zbira zdaj in povija v vence cvetice iz egiptovskih kraljevskih grobov, da jih izroči raznim muzejem. Na čudovit način se mu je posrečilo na videz po polnem posušene, izza tri tisoč let brez pravega življenja hiražoče

cvetice v gorki vodi k življenju obuditi in jim obliko in barvo za znanstvo ohraniti. V herbarij vložene so take videti, kakor bi jih bil kdo prav čvrsto cvetoče utrgal pred letom dnij.

(Tat v krsti.) Iz mesta Mehike se poroča: Ob tem vročem času ni nič posebnega, če se mrličij koj v rano jutro pokopljujejo, zaradi tega se duhovniku v cerkvi sv. Križa tudi ni zdelo čudno, da se je pogreb na 4. uro zjutraj določil ter da so ga prosili, naj dovoli, da smejo večer pred pokopom mrliča prinesiti v cerkev. Dovolilo se je. Težka krsta postavila se je pred veliki oltar in cerkev so zaprli. Po noči pa so nenadno začeli hudo lajati duhovnikovi psi; duhovnik hitel je povsodi pogledati in tudi v cerkev — in glej! tu je videl, da je nekdo skočil z velikega oltarja. Nikjer niso mogli najti sledu, da bi bil kdo ulomil, naposled pa so pogledali tudi v krsto in tam našli so mestu mrliča živega tatu, kateri je imel poleg sebe vse cerkvene dragotine.

(Zagoneten napis.) Skrivnosten napis na krstnem kamnu v Wilni, Derbyshire, delal je pred kratkim bistroumnosti večjih starinoslovcov mnogo preglavice. Priznana učena glava je bila „po polnem uverjena“, da so to „runi ali slična znamenja“. Drugi, ne menj slaven učenjak je menil, da je ta napis „vzhodnega izvora“ ter je trdil, da so črke „zeló jednako“ palmyrskim. Vsi poskusi, razrešiti napis, bili so zaman, dokler ni prišel učenjak iz Cambridge ter pojasnil na prav navaden način skrivnostni napis. On je dokazal, da je krstni kamen del stebra, na katerem so bile vrezane podobe; steber ta pa se je razpočil in isto tako podobe med kolena in členki. Spodnji del stebra se je potem izdolbel ter uporabil za krstni kamen. „Runski“ ali „palmyrska“ znamenja tega „napisa“ pa so noge in členki apostolov, katerih podobe je nosil oni steber.

(Statistika blaznih.) Po poročilu zdravstvenega oddelka v ministerstvu za notranje zadeve obstoji zdaj v vsi Cislitvaniji 21 javnih in 5 privatnih blaznic, v katerih je skupno 8870 blaznih; troški znašajo 1610000 gld. Največja javna blaznica je v Pragi, v kateri je na leto povprečno 1850 blaznih, v tem ko je v dunajski blaznici na leto povprečno samo 1200 blaznih. Vкупno število blaznih znaša v okroglem številu 25038, in sicer 13689 moških in 11369 ženskih. Po starosti je največ blaznih med 25 in 40 letom, namreč 11068. V starosti 10 let jih je 650, v starosti od 10 do 15 let čez 1100 oseb.

(Iz provincije.) „Človek nima ves dan miru; zdaj pride ta, zdaj oni!“ tožil je pred kratkim gledališk ravnatelj svojemu drugu. „A če jaz hočem imeti mir,“ meni drug, „tedaj se vseh dem k blagajnici, in ves čas me nikdo ne moti!“

Domače stvari.

(Vojaštvo.) Danes dopoldne ob 10. uri zapustil je četrti batalijon domačega pešpolka baron Kuhn št. 17 Ljubljano ter odšel v Trobinje v Ercegovini. Poveljnik batalijonu je obristaljenant gospod Hoch. Na kolodvoru južne železnice zbrali so se skoro vsi gg. častniki tukajšnje vojaške posadke, na čelu jim Nj. ekscelencia baron Reinländer, dalje general Groller pl. Mildensee, mnogobrojno odlično občinstvo, g. deželni glavar grof Thurn-Valsassina in dokaj ljudstva iz dežele. Med sviranjem koračnice *Mein Oesterreich* odpeljal se je vlak ob živo-klicih vojakov in občinstva proti Trstu. Na srečno svidanje! — Z istim vlakom odpeljal se je jeden batalijon polka št. 72 fml. Dormus, kateri je prišel iz Požuna in odiše v Bosno.

(Občni zbor „Društva za napravo zvonov za novo cerkev Jezusovega Srca“) se je vršil 28. t. m. v navzočnosti 26 udov. Sklenilo se je napraviti štiri zvonove, katere bode vtilil g. Samassa. Zvonovi bodo meseca novembra t. l. gotovi. — Vršila se je tudi volitev odbora, in sicer so bili voljeni gg.: korar Andrej Zamejic, predsednik; posestnik Jožef Regali, namestnik; mizar Janez Dogan, blagajnik; Avgust Erzin, tajnik; v odbor pa gg. posestniki Fran Bahovec, Gašper Jemec, Lorenc Kopač in Valentin Plehan.

(Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji) Gosp. Janez Plevaneč je bil 3. t. m. vmeščen na faro v Soteski, Janez Belec

pa 9. t. m. na faro v Beli Peči. Gosp. Josip Pokljukar gre za beneficijata na Vačo, g. Valentin Aljančič ostane v Šmartnem pri Kranji, g. Josip Pekovec gre za ekspozita na Goro pri Soderžici, g. Mavrič se podá začasno v pokoj, novomašnik g. Ivan Strnad gre za kaplana v Knežak. — Razpisan je 26. t. m. Wolwitz-Flachenfeldov kano-nikat, ki ga oddaja deželni zbor kranjski. — Gosp. Anton Prokelj, prej fajmošter v Št. Lovrencu ob Temenici, umrl je 20. avgusta v Novem Mestu, kjer je v pokoji živel.

(Tatvina.) Tukajšnjemu knjigovezu gosp. V. G. ukrad je njegov učenec Janez D. petdesetak. Policija ga je prijala, a povedati ni hotel, kam je dal novce. Izročili so ga deželni sodnji.

(Z Bleda) se nam piše: Ministerijalni tajnik g. dr. Friderik Wildgans bival je te dni v službenih opravilih v naših krajih. Naloga mu je namreč, da se uradno informira o ribištvu. Pregledal je pri nas naprave za vzgojo rib in ribištvo g. Ivana Mallnerja in se jako povoljno izrazil o vsem; dejal je, da tolikega bogastva rib še nikjer ni našel, kakor pri nas v vodah, ki ima najete omenjeni gospod.

(Pri tericah.) Dne 24. t. m. trle so dekleta lan pri posestniku Martinu Z. v Slavini. Po dokončanem delu šle ste dve delavki spat nad pod omenjenega posestnika. Proti 1. uri prinese noč dva fanta v obliže poda; jeden izmed njih bi bil rad malo notri stopil k obema krasoticama — a predenj je izvršil svoj namen, skoči nekdo z poda, se zažene vanj ter ga vdari dvakrat s polenom po glavi. Nekov Alojzij A. bil je namreč pri dekletih in je uže užival prijetnosti poda, po katerih je hrepenel napadeni. Ker sta ga prišleca tako neljubo motila, podrl je prvega tekmeča na tla. Udarjeni fant se je takoj zgrudil nezavesten in kmalu družega dne umrl vsled dobljenih ran.

(Nesreča.) Iz Gorice se poroča: Dne 24. t. m. je nek zidar Petrovič od daleč gledal, kako so se na dvorišči vojašnice vadili vojaki, kako treba lestvice, ki so pri požaru gasilec potrebne, postavljati in nanje plezati. Omenjeni zidar, ki je ob jednom gasilec, je menil, da vojaki ne znajo tega prav delati ter jih je hotel poučiti. Spleza po lestvici do vrha ter kaže svojo spretnost in izvežbanost. Dva vojaka sta hotela po lestvici za njim, a pri tej priči se ulomi slaba lestvica in plezači padejo na tla. Petrovič si je pri tej nesreči zlomil obe roki, jeden vojak pa se je hudo poškodoval na glavi, da bode težko ozdravel.

(Požarna kronika.) Dne 24. t. m. ob 9. uri zvečer jela je goriti graščina „Galhof“, kateri je lastnica baronica Borsch. Pogorelo je z opeko krito poslopje po polnem, sami zidovi še štrle po konci. Škoda znaša 6000 do 7000 gld. Lastnica ni bila zavarovana. Godznemu čuvarju, kateri je stanoval v tem poslopji, pogorelo je 75 mernikov žita, 50 centov sena, 2½ centa preje, 10 mernikov krompirja ter obleka v vrednosti 40 gld.

(Tatvina.) V noči od 17. na 18. dan t. m. je posestniku Jarneju Rebolju iz Podpeči ukrad Fran Lipovec 4 sežnje lesa za kurjavo v vrednosti 25 gld. 60 kr. Peljal je brzo še ponoči les v Ljubljano ter ga tu koj v jutro prodal za 21 gld. 95 kr. Bal pa se je, da bi ga ne zasačil lastnik, imel ni niti časa počakati, da se les premeri, marveč vzel je 17 gld. 25 kr. ter dejal, da po druge 4 gld. 70 kr. pride 20. t. m. Ni ga bilo več nazaj; zginil je. Potegnil jo je baje v Bosno, kamor se uže dolgo časa odpravlja.

(Tatvina.) Dne 22. t. m. ukrad je neznan tat Martinu Roku na Gorjuši obleko v vrednosti 8 gld. 28 kr. Tat je ulomil zaprta vrata v hišo.

(Utonil) je šestletni sinček Antona Trdine v Górenjih Domžalah. Deček se je igral ob potoku Mišci, a zgubil je ravnotežje, pal v vodo in utonil.

(Zadušil) se je 58letni oženjeni kajzar Martin Novak iz Male Ligojne pri Vrhniku. Dne 27. t. m. zvečer podal se je iz opekarne na pot proti domu; šel je mimo Galeškega grabna, izgubil je ravnotežje ter pal v graben, v katerem je bilo 12 palcev visoko blata. Revez se ni mogel več izkopati iz obilega blata, moral je brez pomoči zadušiti se. Drugi dan našli so ga z obrazom v blatu ležečega pastirji.

Tujci.

Dné 28. septembra.

Pri Maliči: Feigerle, kavarnar, s sinom iz Milana. — Polzer, trgovec, z Dunaja. — Pl. Rupprecht, graščak, s soprogo iz Sopronja. — Karol, hiš. posestnica, iz Zagreba. — Windisch, c. kr. stotnik, iz Rosada, trgovec, s soprogo iz Trsta. — Recher iz Ljubljane.
Pri Slonu: Spasojevič, trgovec, s sinom iz Šabaca. — Jovanovič, zasebnik, iz Mitrovice. — Boros, ingénieur, iz Varadina. — Krummer, juvelir, z Dunaja. — Wilhelm, potovalec, iz Gradca. — Kaufmann, trgovec, iz Maribora. — Bernardini z rodbino iz Trsta. — Knölggen, c. kr. podčastnik, iz Gorice.
Pri Juažnem kolodvoru: Kaemper, trgovec, iz Saargemünde. — Schiller, trgovec, iz Ziegenhals. — Levi, trgovec, iz Trsta. — Petrič, poštni sluga, iz Pulja.
Pri Avstr. carji: Herrmann, zasebnik, iz Gradca. — Funtek, učitelj, iz St. Vida pri Zatični.

Umrli so:

Dné 28. septembra. Petronella Foerster, hči stolne cerkve orglarj. vodje, 2 dni, Semeniške ulice št. 4, življenjska slabost.

V civilni bolnici:

Dné 27. septembra. Neža Marenko, delavčeva soproga, 56 l., Hemiplegija.

Dné 28. septembra. Anton Rovšek, gostač, 66 l., naduha.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Moškina v mm
29. sept.	7. zjutraj	743.26	+ 7.2	bzv.	megla	0.00
	2. pop.	742.02	+18.2	vzh. sl.	js.	
	9. zvečer	742.90	+10.2			

— (Občinske volitve.) Pri volitvi novega občinskega zastopa za občino Liplje bil je zupanom izvoljen Fran Pečnik, občinskimi svetovalci pa Ivan Ponikvar, Aleksander Žmuc in Josip Staré. — V občini St. Jurij pa je bil zupanom izvoljen Josip Mehle, občinskimi svetovalci pa Ivan Šipelj, Ivan Primec in Josip Hribar.

— (Pretep.) Dné 21. t. m. popivalo je pri Juriji Tojkarji na Črnem Vrhu več fantov. Zganje pa jih je kmalu unelo in pretepatati so se jeli po vseh pravilih kmetijskih pretepov. J. M. in B. potolkla sta Fr. T. ter mu prizadela 20 hudih ran.

— (Žensko truplo) našel je dne 23. t. m. ribič Skvovec iz Štajerske v Savi blizu vasi Zavasje. Nesrečnica je bila 55 do 60 let stara, velike postave. Po obleki sodeč bila je kmetica. Na truplu ni znati poškodb.

— (Krajevna razstava v Celji) priredi se v 4. in 5. dan oktobra. Za premije se je razen državne podpore nabralo 1000 gld. Do zdaj se je oglasilo že mnogo razstavljalcev.

— (Na mariborskem gimnaziji) oglašilo se je začetkom tega šolskega leta 309 učenec in 1 privatist, in sicer za I. razred 82, za II. razred 58, za III. razred 36, za IV. razred 40, za V. razred 40, za VI. razred 23, za VII. razred 10 in za VIII. razred 20. Letos oglasilo se je 20 učencev menj kot vlani; za prvi razred vender 7 več.

— (Umrli) je dne 25. t. m. v Gorici gosp. Izidor Pagliaruzzi v 65. letu svoje dobe. Pokojnik je bil več let deželni poslanec goriški, boril se je vedno za narod slovenski.

— (Tramway na par.) Vodja tržaškega tramway-društva Schmidt vložil je prošnjo za podelitev stalne koncesije za zgradnjo érte tramwaya na par od Sežane do Vipave.

— (Deželna kmetijska razstava v Gorici,) katera se je dne 25. t. m. ob enem z razstavo učnih pripomočkov otvorila ter se dne 28. t. m. zopet zatvorila, izpala je na vse strani prav dobro. Razstavljalcev bilo je toliko, da so se povsodi čule pritožbe o primanjkanosti prostora. Pri delitvi premij dalo se je 9 medalij in častno priznanje za bela in 6 medalij in častno priznanje za rudeča namizna vina; 2 častna diploma, deset medalij in 3 častna priznanja za fina vina in likerje; 26 medalij, 5 častnih priznanj in 2 častni premiji za sadje, grozdje in vrtno zeli.

— (Dopolnilne volitve v tržaški mestni zastop, oziroma deželni zbor,) razpisalo je deželno namestništvo. Volili bodo volilci druge mestne volilne skupine v soboto 11ega oktobra t. l. od 9. ure zjutraj do 1. ure dopoldne jednega poslanca, volilci 1. in 5. volilnega okraja v okolici pa v nedeljo 12. oktobra t. l. od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne, vsak okraj jednega poslanca. Volitev 2. mestne volilne skupine bo v mestni hiši v drugem nadstropji, ona 1. okoličanskega okraja v ljudski šoli pri sv. Jakubu, in 5. okraja v šolskem poslopju na Opčinah.

— (V Trstu) umrle so od 8. avgusta t. l. 103 osebe za kozami.

ki zadržujejo ladije v Železnih Vratah. Najbolj pa bode treba skrbeti, da dosedanji uspehi za uravnavo ravnotežja v državnem gospodarstvu ne bodo škodovani, temveč, da se bode redno napredovalo, dokler se doseže po polno ravnotežje. Za ta važni smoter se bode vlada krepko potezala. Prestolni govor poudarja, da bi bilo umestno, podaljšati dobo državnega zbora in pričakuje, da bode za obnovev carinske zveze med Avstrijo in Ogersko na obeh straneh primerna pripravljenost. Prestolni govor pozivlje zbor, da se obstoječi prijateljski odnošaji z vsemi državami uporabijo v to, da se odstranijo notranji nedostatki in da se odpravijo ščuvanja in razpori med narodnostmi, veroizpovedanji, da bodo vsi zjedinjeni delovali v prosepah blagostanja in v slavo domovine.

Napolj, 29. septembra. Po uradnem poročilu je do večeraj o polnoči 180 oseb oblolelo in 53 umrlo za kolero.

Kiev, 29. septembra. Predavanja na vseučilišču se na naredbo kuratorja učnega okraja še delj časa ne prično.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 30. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.75
srebru	81.70
Zlata renta	103.15
5% avstr. renta	95.85
Delnice narodne banke	855.—
Kreditne delnice	291.10
London 10 lir sterling	121.55
20 frankovec	9.66
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.65

Uradni glasnik

z dne 30. septembra.

Razpisane službe: Na jednorazrednici v Olševku učiteljska služba; 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 10. oktobra c. kr. okr. sol. svetu v Kranji.

Razpisane ustanove: Pri mestnem magistratu naslednje ustanove: Jan. Bernardinjeva 80 gld. 35 kr.; Jurij Thalmeinerjeva 86 gld. 26 kr.; Jan. Jak. Schillingova 73 gld. 50 kr.; Jan. Jobst Weberjeva 82 gld. 52 kr.; Jan. Mik. Kraškovičeva 75 gld. 60 kr.; Jak. Ant. Fancojeva 71 gld. 40 kr.; Jos. Fel. Sinova 48 gld. 30 kr.; Jan. Bapt. Kovačeva 151 gld. 20 kr.; Hel. Valentinjeva 84 gld.; od neznanega dobrotnika za uboge, za delo nezmožne posle 50 gld. 40 kr. Prošnje do konci oktobra ljub. magistratu.

Naprava novih zemljiških knjig: V Radovljici pri c. kr. okr. sodnji za katastralno občino Ribno. Poizvedbe do dne 8. oktobra t. l.

Eks. javne dražbe: V Novem Mestu posestvo Fr. Drenika iz Vel. Cikave (2226 gld.) dne 28. okt., 20. nov. in 23. dec. — V Postojini posestvo Tom. Kaluže iz Narina (1745 gld.) dne 21. okt., 21. nov. in 23. dec.; zemljišče Jan. Podboja iz Gorenj (295 gld.) dne 7. nov. — V Metliki zemljišče Jan. Kočevarja iz Križne Vasi (250 gld.) dne 18. okt., 19. nov. in 19. dec.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vunanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. moški in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah upeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

➡ Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno. ➡

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Krško, 30. septembra. Za dostojen vzprejem in gostoljubno prenočišče vseh deželnih poslancev je bilo skrbljeno. Za razstavni odbor: Knaus, Lapajne.

Budimpešta, 29. septembra. Državni zbor se je slovesno otvoril. Najvišji prestolni govor naglaša, da so razmere z Nemčijo, kolikor možno, najprijaznejše in da smo tudi z drugimi državami v najboljših prijateljskih odnošajih. Sme se torej z gotovostjo pričakovati, da državnega zbora ne bodo motila vnanja zavozlanja ter da bode posvetil vso svojo delavnost blagru Ogerske. Prestolni govor omenja, da se reorganizacija magnatske zbornice sedaj več odlašati ne more, ker je rešitev tega vprašanja za delj časa velike važnosti. Navaja potem celo vrsto vprašanj, ki čakajo rešitve, kakor: zakon o umirovljenji državnih uradnikov, dopolnitev kazenskega zakona s tem, da se uredi kazensko-sodno postopanje, uravnava Dunava in odstranjenje vseh ovir,